T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/760
KARAR NO : 2023/533
KARAR TR : 10/07/2023

ÖZET: Romanya vatandaşı olup, Türk vatandaşı ile evlenen davacının, nüfus kaydında 19/01/1974 olarak yer alan doğum tarihinin 21/01/1974 olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : E.M
Vekili : Av. S. S. H
Davalı : Bağcılar Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Romen uyruklu olup 21/01/1974 tarihinde Romanya/Köstence'de dünyaya geldiğini, Türk vatandaşı olan F.M ile 28/03/2005 tarihinde evlendiğini, bu evliliklerinden müşterek çocukları Ç.M'nın dünyaya geldiğini; müvekkilinin eşi F.'nin 20/11/2017 tarihinde vefat ettiğini ve müvekkilinin yeniden bir Türk vatandaşı ile evlenmek istediğini fakat Türkiye'de 28/03/2005 tarihinde yaptığı evlilik esnasında aile nüfus cüzdanında doğum tarihinin 19/01/1974 olarak yanlış yazılmış olması sebebiyle Türk Konsolosluğu ve Romanya nüfus müdürlüğündeki işlemler sırasında sorun yaşandığını belirterek, müvekkilinin doğum tarihinin 21/01/1974 olarak tespiti ile aile nüfus cüzdanında ve nüfus kayıtlarında doğum tarihinin 19/01/1974 yerine 21/01/1974 olarak düzeltilerek nüfus kayıtlarına kaydedilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bakırköy 17. Asliye Hukuk Mahkemesi 11/02/2022 tarih ve E.2021/759, K.2022/51 sayılı kararı ile,** yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK'nin 114/1-b maddesi uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...hatanın açılan dava ile düzeltilemeyeceği, ilgilisi tarafından öncelikle idareye başvurulması gerektiği nazara alınarak, bu sebeple adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılmasında hukuki yararda bulunmadığından davada yargı yolubakımından adli yargının görevli olmaması sebebi ile HMK 115/2 uyarınca dava şartı noksanlığındanusulden reddine ..."

3. Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 12. İdare Mahkemesi 28/04/2022 tarih ve E.2022/851, K.2022/833 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın adli yargının görevinde bulunduğundan bahisle davanın, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dilekçesinin ve dava dosyasında bulunan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, dava konusu işlemin Vergi Mahkemesinin görevine giren vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin bulunmadığı gibi İdare Mahkemesinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem ile ilk derecede Danıştayca çözümlenecek bir işlemde olmadığı, adli yargının konusuna giren bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine ..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"İdari dava türleri şunlardır:

a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için ayıplan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

6. *"Düzeltme"* başlıklı 39. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."

7. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir."

8. *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir.

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 10/07/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm doğrultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, Romen uyruklu olup, Türk vatandaşı olan F.M ile 28/03/2005 tarihinde evlenen ve eşi F.'nin 20/11/2017 tarihinde vefat etmesi sonrasında yeniden bir Türk vatandaşı ile evlenmek isteyen davacının; F.M ile Türkiye'de yaptığı evlilik esnasında aile nüfus cüzdanındaki doğum tarihinin 19/01/1974 olarak yanlış yazılmış olması sebebiyle Türk Konsolosluğu ve Romanya nüfus müdürlüğünde yapmaya çalıştığı evlilik işlemleri sırasında sorun yaşadığından bahisle, doğum tarihinin 21/01/1974 olarak tespiti ile aile nüfus nüfus cüzdanında ve nüfus kayıtlarında doğum tarihinin 19/01/1974 yerine 21/01/1974 olarak düzeltilerek nüfus kayıtlarına kaydedilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

12. Dava dosyasının incelenmesinden, Romanya vatandaşı olan davacının, Romenceden tercüme edilen 463672 seri numaralı Romanya doğum belgesinde doğum tarihinin 21/01/1974 olarak yazıldığı, 26/10/2018 tarihli ikamet izni müracaat belgesi ve ikamet izin kartında doğum tarihinin 21/01/1974 olarak yazıldığı, Türk vatandaşı olan F.M ile evlenmesi neticesinde Bağcılar Belediyesi Evlendirme Memurluğu tarafından düzenlenen 28/03/2005 tarihli aile nüfus cüzdanında ise doğum tarihinin 19/01/1974 olarak yazıldığı; eşi F.M'nın 20/11/2017 tarihinde vefat etmesi sonrasında yeniden bir Türk vatandaşı ile evlenmek için Türk Konsolosluğu ve Romanya nüfus müdürlüğü nezdinde evlilik için gereken işlemleri yapamadığı için sıkıntı yaşadığından bahisle doğum tarihinin 21/01/1974 olarak tespiti ile aile nüfus nüfus cüzdanında ve nüfus kayıtlarında doğum tarihinin 19/01/1974 yerine 21/01/1974 olarak düzeltilerek nüfus kayıtlarına kaydedilmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

13. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağı hükme bağlanmış; 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği; 36. maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı kurallarına yer verilmiş olduğu; nüfus davalarına yönelik olarak yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların *"kayıt düzeltme"* davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği; bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

14. Bu durumda, davacının işbu davadaki isteminin haklı nedene dayalı doğum tarihinin değiştirilmesi niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Bakırköy 17. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/02/2022 tarih ve E.2021/759, K.2022/51 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bakırköy 17. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/02/2022 tarih ve E.2021/759, K.2022/51 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

10/07/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nigün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN